Súd:	Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka:	12C/118/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6414209066
Dátum vydania rozhodnutia:	05. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jarmila Kasanová
ECLI:	ECLI:SK:OSZH:2018:6414209066.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudkyňou JUDr. Jarmilou Kasanovou v právnej veci žalobcu v 1. rade: R.I.Í. J., F.. X.X.XXXX, Q. H. U.P. F. U., Z. XXX/X, žalobkyni v 2. rade: E. A., F.. X.X.XXXX, Q. H. P. XXX/XX obaja zastúpení advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, so sídlom Q., Q. Q. XX, proti žalovanej: F. R., F.. XX.XX.XXXX, Q. H. C. Ž.C. Č..XX, zastúpená Advokátska kancelária AGM partners s.r.o., IČO: 47 258 586, so sídlom Bratislava-Staré Mesto, Ventúrska 14, konajúca prostredníctvom advokáta konateľa Mgr. Andreja Gundela, o návrhu na ochranu osobnosti, takto

r o z h o d o l :

Súd u r č u j e, že žalovaná tým, že dňa 19.07.2011 v čase okolo 20:40 hod. v byte na K.. D. U. XXX/XX R. P., v ktorom žila so svojou matkou a jej manželom, R. J., F.. XX.XX.XXXX, ktorý ju vychovával od roku 2000 ako nevlastný otec v tzv. druhotne utvorenej rodine, po predchádzajúcom slovnom konflikte súvisiacom so sexuálnym obťažovaním mladistvej F. R. zo strany R. J. a so zákazom večernej vychádzky, odišla z obývacej izby do kuchyne, kde zo zásuvky vzala kuchynský nôž s čepeľou dlhou 20 cm, ukryla si ho za chrbát, vrátila sa do obývacej izby, kde na rozloženom gauči v pololežiacej polohe pozeral R. J. televíziu, ku ktorému pristúpila a veľkou intenzitou ho uvedeným nožom bodla do hornej časti hrudníka, čím svojim konaním v dôsledku prenikajúceho bodného poranenia hrudníka a srdca s následnou masívnou stratou krvi mimo cievne riečište, s rozvojom krvácavého úrazového šokového stavu, spôsobila smrť R. J., ktorá nastala po krátkom čase od vzniku zranení, ktorej nebolo možné zabrániť žiadnou, ani okamžitou odbornou lekárskou pomocou, zasiahla do osobnostných práv žalobcov v 1) a v 2) rade, do ich práva na súkromie a rodinný život.

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi v 1.) rade nemajetkovú ujmu vo výške 2.000,- eur a žalobkyni v 2.) rade nemajetkovú ujmu vo výške 2.000,- eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Súd čo do zvyšku žalobu žalobcov v 1.) a v 2.) rade z a m i e t a.

Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobcovia v 1. a v 2. rade sa podanou žalobou domáhali určenia, že žalovaná svojim konaním dňa 19.7.2011, keď bodla nožom ich syna R.Í. J. F.. XX.X.XXXX, čím mu spôsobila smrť, zasiahla do ich osobnostných práv, do ich práva na súkromie a rodinný život. Zároveň žiadali priznať nemajetkovú ujmu v peniazoch, každý po 20.000 €. Poukázali na to, že spôsobenie nezvratného stavu - smrti, už samo osebe predpokladá priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. K výške náhrady poukázali na ustanovenie § 13 ods.2, ods.3 Občianskeho zákonníka, pričom výška žiadanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádza zo závažnosti ujmy, ktorej následok je smrť ich syna. Uviedli, že pociťovanie a prežívanie nemajetkovej ujmy je treba hodnotiť objektívne a prihliadnutím ku konkrétnej situácii, za ktorej k neoprávnenému zásahu došlo, a to aj s prihliadnutím na to, ako by ujmu spravidla pociťoval

každý v obdobnej situácii. Právny zástupca žalobcov na preukázanie tvrdení navrhol vypočuť žalobcov ako aj vypočuť svedkov R. P. a D. H.H..

2.Žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu poprela tvrdenia žalobcov o ich tvrdenom citovom a dobrom vzťahu k ich synovi nebohému R.Í. J. nar. XX.X.XXXX. Žalovaná tvrdila, že žalobcovia ich syna nenavštevovali, ich syn nežil so svojou matkou, ale žil so svojou starou matkou, otec sa o syna riadnym spôsobom nezaujímal o čom svedčí aj to, že keď nebohý potreboval peniaze na operáciu, jeho otec (žalobca v 1. rade) mu ich neposkytol. Právny zástupca uviedol, že žalovaná bola obeťou zanedbávaného syna žalobcov, ktorý vystupoval v roli otca žalovanej. Tvrdil, že žalovaná bola nebohým preukázateľne znásilnená a sexuálne obťažovaná. Priznanie nároku nemajetkovej ujmy by vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo v rozpore s dobrým mravmi. V ďalšom poukázal na to, že v prípade ak by súd z formálne právnych príčin priznal žalobcom nárok na nemajetkovú ujmu, navrhol, aby sud vychádzal z týchto skutočností: skutkový stav a jeho príčiny; zavinenie žalobcov; pochybná existencia akéhokoľvek reálneho citového vzťahu žalobcov a nebohého; finančná situácia žalovanej; dôsledky vyplývajúce pre žalovanú a spravodlivosť takéhoto nároku a priznal tento nárok len v symbolickej výške. Na preukázanie svojich tvrdení a na popretie tvrdení žalobcov žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhla vykonať dôkaz výsluchom žalovanej a výsluchom svedkov E. P., E. J.P., J. J., Ľ. E., S. E., I. E.. Pôvodne navrhol aj výsluch svedkov I. J. a S. E., následne uviedol, že vykonanie dôkazu výsluchom uvedených svedkov nežiada. Vzniesol námietku premlčania.

3.Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov, rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn. XZ/XX/XXXX zo dňa 13.11.2012, s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. XTo/X/XXXX zo dňa 5.9.2013, s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. Q. zo dňa 5.3.2014, s ostatným spisovým materiálom.

4.Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

5.Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

6.Podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'> najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

7.Podľa § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%252313'&ucin-k-dni='30.12.9999'> určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

8.Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

9.Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523101-110'&ucin-k-dni='30.12.9999'>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

10.Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

11.Predmetom občianskoprávnych vzťahov môžu byť nielen veci, práva, tvorivé výsledky ľudskej činnosti, ale aj určité imateriálne hodnoty a stránky osobnosti človeka. K týmto imateriálnym hodnotám (stránkam) ľudskej osobnosti (akými sú napr. meno, česť, dôstojnosť, telesná integrita a pod.) sa v občianskoprávnych vzťahoch upínajú osobitné práva. Vzhľadom na to, že ide o výsostne osobnostné stránky patriace každej fyzickej osobe, nazývame ich osobnostnými právami (niekedy sa používa aj označenie všeobecné osobnostné práva alebo práva späté s osobnosťou človeka).
Základ súkromnoprávnej ochrany osobnostných práv obsahuje Občiansky zákonník pod názvom Ochrana osobnosti v ustanoveniach § 11 až 16.

12.Občianskoprávna úprava v tejto oblasti vychádza z druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky, najmä z článkov 14, 15, 16, 19, 20 a 21, a je konkretizovaná v právnych vzťahoch subjektov s rovnakým právnym postavením.

13.Špecifickosť osobnostných práv spočíva v ich predmete (objekte), ktorým nie je hmotná vec, ale priamo osobnosť človeka. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Čiastkové osobnostné práva sú preto chránené len v rámci celkovej osobnosti. Preto aj výpočet jednotlivých čiastkových osobnostných práv v § 11, ktoré vytvárajú jednotné, základné osobnostné práva, je len demonštratívny.

14.Ochrana osobnosti prináleží každej fyzickej osobe ako subjektu práva. Z povahy veci vyplýva, že sa týka iba fyzických osôb. Na uplatnenie práva na ochranu osobnosti je aktívne legitimovaná vždy tá fyzická osoba, voči osobnosti ktorej neoprávnený zásah smeroval.

15.Predmetom ochrany podľa § 11 OZ sú také rýdzo osobné práva občana, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko späté. Všestranný rozvoj a uplatnenie osobnosti človeka je hlavným zmyslom a cieľom tejto občianskoprávnej ochrany. Toto hľadisko je určujúce pri posudzovaní otázky, či a ktoré práva sú chránené ustanovením § 11 OZ. Z III (s. 171) .

16.Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany podľa tohto ustanovenia je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti.

17.Návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba) sleduje priznanie satisfakcie občanovi, ktorého osobnostné právo bolo porušené, a to so zreteľom na to, že zásah zvyčajne nemožno odčiniť obnovením pôvodného stavu. O priznaní primeraného zadosťučinenia, pokiaľ sú na jeho priznanie splnené zákonom ustanovené podmienky, môže súd rozhodnúť len na návrh postihnutého. Inak povedané, vo všetkých prípadoch návrhov podľa § 13 ods. 1 a 2 OZ ide o návrhové konanie. Podmienkou priznania materiálnej satisfakcie je nemajetková ujma, ktorá je spôsobilá v značnej miere znížiť dôstojnosť občana a jeho vážnosť v spoločnosti.

18.V prejednávanej veci súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba žalobcov je dôvodná v časti, v zmysle výroku rozhodnutia.

19.Okrem žalôb na zdržanie sa zásahov a žalôb na odstránenie následkov zásahu sú možné aj žaloby dožadujúce sa inej formy ochrany. Vyplýva to zo slova "najmä" použitého v prvej vete ustanovenia § 13 OZ. Takouto inou formou ochrany sú žaloby o určenie, že určitým spôsobom sa zasiahlo do práv osobnosti žalobcu. Tieto žaloby nie sú určovacími žalobami, preto právny záujem na tomto určení netreba preukazovať (Z III s. 208 a 209) .

20.Žalovaná vzniesla námietku premlčania. Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Z § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho páva. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vykonateľnosť možno odvrátiť námietkou. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/194/2011 právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa

premlčuje. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. K neoprávnenému zásahu do práv žalobcov došlo dňa 19.7.2011, kedy žalovaná napadla syna žalobcov, ktorý zomrel. Dňom nasledujúcim po uvedenom dni, čiže dňom 20.7.2011 začala plynúť trojročná premlčacia doba. Žalobcovia podali žalobu sa súd dňa 17.7.2014 faxovým podaním, ktoré dňa 18.7.2014 doplnili riadnym písomným podaním. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia podali žalobu včas a námietka premlčania vznesená žalovanou nie je dôvodná.

21.Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica sp.zn.XT XX/. zo dňa 13.11.2012, právoplatný a vykonateľný dňa 5.9.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica sp.zn. XTO X/ XXXX bola žalovaná uznaná za vinnú, pretože dňa 19.7.2011 v čase okolo 20.40 hod. v byte na K.. D. U. XXX/XX v P., v ktorom žila sa svojou matkou a jej manželom R. J. F.. XX.X.XXXX, ktorý ju vychovával od roku 2000 ako nevlastný otec v tzv. druhotne utvorenej rodine, po predchádzajúcom slovnom konflikte súvisiacom so sexuálnym obťažovaním mladistvej F. R. zo strany R. J. a so zákazom večernej vychádzky, odišla z obývacej izby do kuchyne, kde zo zásuvky vzala kuchynský nôž s čepeľou dlhou 20 cm, ukryla si ho za chrbát, vrátila sa do obývacej izby, kde na rozloženom gauči v pololežiacej polohe pozeral R. J. televíziu, ku ktorému pristúpila a s veľkou intenzitou ho uvedeným nožom bodla do hornej časti hrudníka, čím svojim konaním v dôsledku prenikajúceho bodného poranenia hrudníka a srdca s následnou masívnou stratou krvi mimo cievne riečište, s rozvojom krvácavého úrazového šokového stavu, spôsobila smrť R. J., ktorá nastala po krátkom čase od vzniku zranení, ktorej nebolo možné zabrániť žiadnou, ani okamžitou odbornou lekárskou pomocou. Žalovaná teda iného úmyselne usmrtila a taký čin spáchala na blízke osobe, čím spáchala obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods.1, ods.2 písm.c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 písm.c) Trestného zákona. Žalovaná bola odsúdená k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 3 roky a 6 mesiacov, bola zaradená pre výkon trestu do ústavu na výkon trestu pre mladistvých. Zároveň jej bolo uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou.

22. Súd viazaný vyššie uvedeným rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ich spáchal (§ 193 CSP).

23.Okrem žalôb na zdržanie sa zásahov a žalôb na odstránenie následkov zásahu sú možné aj žaloby dožadujúce sa inej formy ochrany. Vyplýva to zo slova "najmä" použitého v prvej vete ustanovenia § 13 OZ. Takouto inou formou ochrany sú žaloby o určenie, že určitým spôsobom sa zasiahlo do práv osobnosti žalobcu. Takúto žalobu podali, okrem iného, aj žalobcovia. Súd ich žalobe v tejto časti vyhovel, nakoľko bola dôvodná. Skutočnosť, že žalovaná zasiahla do osobnostných práv žalobcov, do práva na súkromie a rodinný život, vyplýva z konania žalovanej, za ktoré aj bola právoplatne odsúdená, pričom súd je viazaný trestným rozsudkom (vyššie špecifikovaným), z ktorého vyplýva, že žalovaná spáchala trestný čin, tak ako je popísaný vo výroku rozhodnutia, a ktorý súd určil ako konanie, ktorým žalovaná zasiahla do osobnostných práv žalobcov. Žalobcovia boli rodičmi nebohého R.Í. J..

24.Špecifickosť osobnostných práv spočíva v predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka. Najvyšší súd SR v jednom zo svojich rozhodnutí (uznesenie sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo 17.2.2011) uviedol, že pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva. Ich predmetom súd výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť).

25.Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Neoprávnený zásah musí byť spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby. Pre úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti stačí zistenie, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 OZ. Nevyžaduje sa vyvolanie následkov (Z III s. 176, ods. 6). Občianskoprávna ochrana osobnosti (na rozdiel od administratívnoprávnej a trestnoprávnej ochrany) je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe. Z toho vyplýva, že na vznik zodpovednosti sa nevyžaduje subjektívny predpoklad v podobe zavinenia toho, kto neoprávnený zásah do osobnostného práva vykonal.

26.Súčaťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami. Obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie takýchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby. Najvyšší súd SR uplatňuje jednotný názor, podľa ktorého súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

27.Žalobca v 1. rade, otec nebohého, tvrdil, že jeho vzťah so synom bol dobrý, v spoločnej domácnosti žil s ním rozvodu manželstva, kedy mal nebohý 4 roky. V dospelosti syn u neho pracoval, stretávali sa denno -denne. Uviedol, že syna v bydlisku v P. nenavštevoval, pretože ho nepozval. Žalovanú ani nepoznal, streli sa asi 2-3 krát vo firme, keď čakala na otca (nebohého). Synovi prispel finančne sa svadobné výdavky. Uviedol, že jeho syn od neho peniaze na operáciu nepýtal a nie je pravdou, že povedal, že by ho ako kripla nezamestnal.

28.Žalobkyňa v 2. rade, matka nebohého, tvrdila, že nebohý žil s ňou v spoločnej domácnosti do jeho 26 rokov, potom býval s matkou žalovanej. Uviedla, že so synom ako aj matkou žalovanej a žalovanou sa stretávali, navštevovali sa, bola im aj na svadbe. Následne uviedla, že keď už syn s matkou žalovanej bývali u mamy matky žalovanej, tak už k nim nechodila, nepozvali ju.

29.Žalovaná uviedla, že s nebohým bývala v spoločnej domácnosti od jej 6 rokov, kedy jej matka s ním začala žiť. Podľa nej jej vzťah (žalovanej) s nebohým bol dobrý. Uviedla, že otec nebohého mu za vykonanú prácu nevyplácal tak ako by mal, musel u neho veľa pracovať, pričom pre to sa nebohý hádal aj s jej matkou. Mala vedomosť o to, že nebohý musel ísť na operáciu, požiadal svojho otca, aby mu na ňu prispel, pričom jeho otec mu peniaze nedal a povedal, že kripla zamestnávať nebude. Pokiaľ sa týkalo matky nebohého žalovaná uviedla, že im volávali domov, aby ju išli odniesť, pretože si ľúbila vypiť. Raz za mesiac išli na návštevu (aj nebohý) k jeho matke, na pol hodinu, pretože triezva nebola, chodili tam len zo slušnosti.

30.Právny zástupca žalobcov na preukázanie tvrdení navrhol vypočuť svedkov R. P. a D. H.H..

31.Svedkyňa R. P. uviedla, že je rodinnou známou, hlavne U. J., ktorá bola sestrou nebohého. Žalovanú poznala len ako malé dieťa. S nebohým sa vídala hlavne vo firme jeho otca, kde cez letné prázdniny zavážala deti, zdržala sa tam 3-4 hodiny. Podľa nej vzťah nebohého k otcovi ako aj k matke bol dobrý, čo usúdila z ich komunikácie. S nebohým sa vídala 5-6 krát do roka.

32.Svedok D. H. bol podľa vlastného vyjadrenia kamarátom nebohého. Po tom ako začal nebohý žiť s matkou žalovanej sa stretávali možno raz za mesiac. K vzťahu nebohého k otcovi sa vyjadriť nevedel. Uviedol, že si myslí, že s matkou mal vzťah dobrý, lebo spomenul, že k nim chodila.

33.Právny zástupca žalovanej na preukázanie tvrdení navrhol vypočuť svedkov E. P., E. J., J. J., Ľ. E., S. E., I. E..

34.Svedok E. P., že v čase, keď sa stal skutok pracoval ako policajt. Nevedel sa vyjadriť k vzťahu nebohého a žalovanej a ani k vzťahu nebohého k svojim rodičom. Uviedol, že nevie, že by bola žalovaná znásilnená.

35.Svedkyňa E. J. je matkou matky žalovanej. Žalovaná sa je po tom ako R. J. zomrel zdôverila, že ju znásilnil. Keď mal nebohý 30-tku pripravili oslavu, jeho otec len dolu zazvonil, dal mu knihu a odišiel, nenavštevovali sa a ani si nechodili gratulovať. Uviedla, že nebohý jej povedal, že si rodičov váži len preto, že ho splodili, nemal k nim nijaký vzťah. Otec mu nedal ani peniaze, ktoré potreboval na operáciu, povedal, že pre kaliku nadá. S otcom sa stretával v práci, matku občas navštívil. Keď sa po rozvode jeho matka vydala, tak vyrastal u starej matky.

36.Svedkyňa J. J. je matkou žalovanej a bola manželkou nebohého R. J.. Uviedla, že jej dcéra sa jej zdôverila, že ju jej nebohý manžel zneužíval. O tomto vypovedala (svedkyňa) aj v trestnom konaní. Jej nebohý manžel jej za života povedal, že svojich rodičov si váži, že sú jeho rodičia, ale rád ich nemá. Vzťah tam nebol žiadny. Po rozvode manželstva jeho rodičov si títo založili nové rodiny a o neho (nebohého) sa nikto z nich nezaujímal. Jeho vychovávala stará matka. Keď ako dieťa prišiel so starou matkou k svoje matke, že sa chce osprchovať, tak matka ich vyhodila, zrážala ich z poschodia hrncami, s tým, že jej terajší manžel jej dieťa z prvého manželstva nechce. S otcom mal vzťah len čisto pracovný.

37.Svedok Ľ. E. uviedol, že bol kamarátom nebohého a v súčasnej dobe žije s matkou žalovanej v spoločnej domácnosti. S rodičmi nebohého sa nestretol. Bol na oslave 30-tky nebohého, kde mali prísť aj jeho rodičia, prišli len dolu, zazvonili na zvonček, dali mu knihu, ale hore neprišli. Nebohý sa pred ním o svojich rodičoch nevyjadroval dobre, povedal, že mu nič nedávajú, nenavštevujú sa a keď sa sľúbia, tak ani neprídu, o nič sa nezaujímali. Svedok uviedol, že vzťah nebohého s rodičmi bol „0 bodov“. Svedok mal vedomosť o tom, že nebohý u svojho otca v práci vykonával len tie najťažšie práce, preto si hľadal inú prácu. Svedok mal tiež vedomosť o tom, že svadba nebohého s matkou žalovanej bola narýchlo z toho dôvodu, že jeho otec mu povedal, že ešte bude môcť mať peniaze zo strany štátu a tieto peniaze mali ísť od otcovej firmy. Keď sa nebohý vrátil z Anglicka, mal s rodičmi dobrý vzťah, ale ostal čudný, býval u rodičov mesiac, potom sa vrátil k manželke. Svedok uviedol, že následne sa vzťahy nebohého s rodičmi zhoršovali.

38.Svedok S. E. uviedol, že žije so žalovanou v spoločnej domácnosti. Žalovaná mu hovorila, že ju nebohý obťažoval. Matku a otca nebohého nepozná. Uviedol, že nebohý mu hovoril, že jeho rodičia nie sú jeho rodičmi, nebol to také ako by to malo byť, pretože sa k nemu tak nesprávali. Mal vedomosť o tom, že otec nebohého povedal nebohému, že mu peniaze na operáciu nedá, že on kriplovi peniaze dávať nebude.

39.Svedkyňa I. E. je rodinnou priateľkou so starkou žalovanej E.S. J.. Mala vedomosť o tom , že rodičia nebohého boli často pozývaní na narodeniny alebo meniny, ale nikdy neprišli. Nebohý jej hovoril, že otca má len preto, že ho splodil, že rodičov si inak neváži a v podstate ich ani nemá. Keď mal slabú výplatu tak mu (nebohému) požičala peniaze ona a nie jeho otec. Pokiaľ sa týka matky, tak sa nebohý vyjadroval v tom zmysle, že ho matka len porodila, pretože ho vlastne ani nevychovávala, vychovávala ho stará matka. Uviedla, že podľa nej bol nebohý veľmi agresívny a myslí si, že mal psychické problémy.

40.Z výsluch strán sporu ako aj z výsluchu svedkov vyplynulo, že vzťah nebohého ku svojim rodičom nebol ideálny. Na ich vzťah mala zrejme vplyv aj tá skutočnosť, že jeho rodičia sa rozviedli, keď bol ešte malý, a následne si založili nové rodiny (výpoveď svedkyne J. J.). Aj, keď matka ako aj otec nebohého hodnotia svoj vzťah k nebohému ako dobrý, z vykonaného dokazovania je nepochybné, že nebohý to tak jednoznačne nepociťoval. Nechodili si blahoželať k sviatkom, štandardne sa nenavštevovali (výpoveď svedkov E. J., Ľ. E., I. E.). Z výsluch svedkov vyplynulo, že boli obdobia, keď vzťahy medi žalobcami a nebohým boli dobré, a boli obdobia, keď sa zhoršili (výpoveď svedka Ľ. E.). Jednoznačne však súd konštatuje, že určitý citový vzťah medzi nimi ako rodičmi a dieťaťom bol (výpoveď svedkov R. P., D.E. H., Ľ. E.). Smrť ako absolútna strata predstavuje sama o sebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnať sa so stratou blízkeho človeka. Protiprávne narušenie takýchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život fyzickej osoby.

41.Súd je toho názoru, že určenie, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov nie je postačujúce a žalobcom vzniklo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Výška náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami. A to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoby vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom, však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala každá iná fyzická osoba. Kvalifikácia „ odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu likvidačný charakter. Výška náhrady nemajetkovej ujmy zosobňuje hodnotu

práva nemajetkovej povahy, týkajúce sa osobnej integrity človeka. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 89/97 samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výške nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

42.Súd posudzoval nárok žalobcov na priznanie konkrétnej výšky nemateriálnej ujmy v peniazoch individuálne. Je nepochybné, že žalovaná, tak ako je konštatované v odsudzujúcom rozsudku, sa dopustila závažnej ujmy , keď úmyselne spôsobila smrť syna žalobcov. Syn žalobcov bol už dospelý, nežil s rodičmi (ani s jedným) v spoločnej domácnosti. Nebolo preukázané, že niektorí z rodičov nebohého by bol odkázaní na jeho osobnú starostlivosť (napríklad z dôvodu zlého zdravotného stavu), prípade na finančnú pomoc. Vzťahy medzi žalobcami a ich nebohým synom neboli ideálne a bezproblémové. Svedkovia (E. J., J. J., S. E., I. E.) konštatovali, že nebohý R. J. sa vyjadroval o rodičoch len ako o sploditeľoch, resp. o ľuďoch, ku ktorým nemá vzťah. Uvedené skutočnosti vykazujú znaky, nie celkom normálne fungujúcej rodiny. Súd bral do úvahy aj individuálne okolnosti prípadu, pričom z odsudzujúceho rozsudku vyplýva, že k činu došlo po predchádzajúcom slovnom konflikte súvisiacim so sexuálnym obťažovaním žalovanej nebohým. Súd v ďalšom poukazuje na to, že priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu, čiže žalovanú, likvidačný charakter. V spore bolo výpoveďou matky žalovanej preukázané, že žalovanej sa dňa 9.9.2017 narodilo dieťa, žalovaná poberá rodičovský príspevok a prídavok na dieťa spolu vo výške cca 230 €, bolo jej priznané výživné na dieťa sumou 80 € mesačne, nakoľko s otcom maloletého dieťaťa nežije v spoločnej domácnosti. Žalovaná žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou a jej priateľom. Dom, v ktorom žijú je vo vlastníctve matky žalovanej a priateľa matky žalovanej, pričom splácajú hypotéku. Z výpovede svedkyne J. J. , matky žalovanej, vyplýva aj to, že od dcéry peniaze za bývanie nežiada, pretože to čo dostáva jej stačí tak na stravu a plienky pre dieťa. Súd po zohľadnení závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo ako aj s poukazom na to, že priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu, čiže žalovanú, likvidačný charakter priznal žalobcom nemajetkovú ujmu vo výške po 2.000 € pre každého. Vzhľadom na to, že žalobcovia žiadali priznať vyššiu sumu a to po 20.000 €, súd čo do zvyšku ich žalobu zamietol.

43.Podľa § 255 ods.2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

44.Vzhľadom na to, že strany sporu mali vo veci úspech len čiastočný, súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde,
proti ktorého rozsudku smeruje.
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú účastníci, ktorí sa ho vzdali písomne do zápisnice
súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo u ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. (exekučný poriadok). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak .